

ZKRATKA

30 LET SAMOSTATNOSTI

JE MI 30 LET
PREZIDENTSKÉ VOLBY
PROFIL VÍTĚZE VOLEB
ČEŠI A VESMÍR

NAŠE SVĚTOVÉ ZNÁMOSTI
PREZIDENTI ČR
ROK 1993 OČIMA
OBYČEJNÝCH LIDÍ

OBSAH

Rok 1993 očima obyčejných lidí

Tomáš Pacák

L3

Profil vítěze voleb

Tomáš Machálka

L3

Češi a vesmír

Marek Havel

P1B

Prezidenti ČR

Tomáš Machálka

L3

Naše světové známosti

Patrik Hečko

P2B

Prezidentské volby 2023

Vendula Pelantová

L3

Je mi 30 let

Kateřina Richterová

L3

Adresa: Střední průmyslová škola strojní a elektrotechnická a Vyšší odborná škola, Liberec 1, Masarykova 3, p. o.

Telefon: +420 485 100 113

Šéfredaktor: Tomáš Kaňuch, Kristýna Poláková

Redaktoři: Tomáš Pacák, Tomáš Machálka, Marek Havel, Patrik Hečko, Vendula Pelantová, Kateřina Richterová

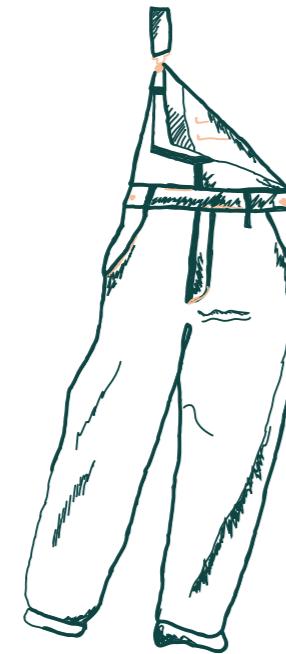
Sazba: Marián Mareš, Kateřina Richterová, Anna Štruncová

Korekce: Mgr. Martina Krotilová, Bc. Kristýna Poláková

Tento rok naše republika slaví 30. výročí své samostatné existence. Ale jaký byl život před 30 lety?

S rokem 1993 ve spojitosti s naší vlastní většinou lidí napadne rozpad Československa a vznik samostatné České republiky, která ve stejném roce vstoupila do organizace UNESCO. Jaké to bylo pro tehdejší občany? Asi vás napadají bujaré oslavy a vlna dobré nálady. Ale mezi lidmi se našli i tací, kteří z tohoto vývoje událostí nebyli zrovna nadšeni. Dokonce bylo i plno lidí, kteří s rozpadem Československa nesouhlasili a nechápali proč. Díky dobrým vztahům mezi Čechy a Slováky však rozdelení Československa proběhlo hladce a mírumilovně, minimálně ve srovnání s jinými osamostatněními států.

ROK 1993 OČIMA OBYČEJNÝCH LIDÍ

Dospělí stále chodili do práce a studenti do školy a na diskotéky. Proto si osamostatnění nezískalo u obyčejných lidí takovou pozornost, jak byste si mohli myslet.

Také došlo ke zkrácení základní vojenské služby z 18 na 12 měsíců, což určitě potěšilo především mladší generace. Ale jestli se něco zapojílo a povzbudilo dobrou náladu, tak rozhodně bronzová medaile z mistrovství světa v ledním hokeji, které se odehrálo v Německu.

V 93. roce také probíhala kupónová privatizace, jednalo se o přechod státních podniků do soukromého vlastnictví. Zjednodušeně, občané měli možnost za určitou cenu získat vlastnický podíl v různých společnostech. Což jak si umíte představit, vedlo k tomu, že se našli lidé, kteří toho zneužili.

Docházelo také k technologickému vývoji a čím dál dostupnějším cenám nových technologií, především ze západu. Například CD a videopřehrávače byly cenově relativně dostupné obyčejným lidem. I když nutno podotknout, že kazety zde ještě měly své pevné

místo a video půjčovny fungovaly bez problémů a těšily se velké oblibě. V tomto roce začala vysílat soukromá stanice FTV Premiéra, dnes známá jako Prima. Natočily se pohádky Nesmrtelná teta a Sedmero krkavců. Oblíbenými písničkami, které lidé poslouchali, byly písni Pěkná, pěkná, pěkná, Rybitví a Chci zas v tobě spát. V módě byly především barevné svetry. Mezi klasické vzory patřily kostičky a proužky. Tyto vzory nebyly pouze na svetech, ale oblíbené byly i na kabátech, šálách a čepicích.

V 93. roce se toho u nás hodně událo a byl to pro naši republiku velmi významný rok. Cílem tohohle článku bylo vám přiblížit tuto dobu jinak než jako souhrn politického dění v učebnici. Snad jste se dozvěděli něco nového a vnímáte rok 1993 i jako něco jiného než osamostatnění České republiky.

PETR PAVEL

V lednu jsme zvolili nového prezidenta Petra Pavla. Bývalý náčelník Generálního štábu Armády České republiky je vitální šedesátník se čtyřmi vnoučaty, který se v důchodu rozhodl, že se sloužením vlasti neskončí.

Co předcházelo jeho zvolení na nejvyšší post naší země?

#kariera

Po pětileté službě u výsadkářů v Prostějově, Pavel vystudoval zpravodajství v Brně a sloužil jako zástupce vojenského a leteckého přidělence ČR v několika cizích zemích. V letech 1992–1993 se zúčastnil mise UNPROFOR v bývalé Jugoslávii. Highlightem jeho kariéry byla funkce náčelníka Generálního štábu AČR (2012–2015), po které následovalo předsednictví Vojenského výboru NATO (2015–2018).

Během covidové pandemie založil iniciativu Spolu silnější, která si klade za cíl důkladně zrevidovat systém krizového řízení České republiky. Od svého založení roku 2020 byla iniciativa schopna vybrat téměř 2 miliony Kč a podpořit tak 79 projektů.

#ksc

Velkou otázkou letošních voleb bylo členství a spolupráce obou kandidátů druhého kola s Komunistickou stranou Československa. Petr Pavel veřejně přiznal, že se stal členem KSČ, aby zvýšil své šance na splnění snu stát se elitním výsadkářem v Prostějově. „Narodil jsem se do rodiny, kde bylo členství v KSČ považováno za normální věc. Sám jsem tehdy neměl dost informací a zkušeností, abych vyhodnotil zločinnost tehdejšího politického režimu. Dnes vím, že to byla chyba.“

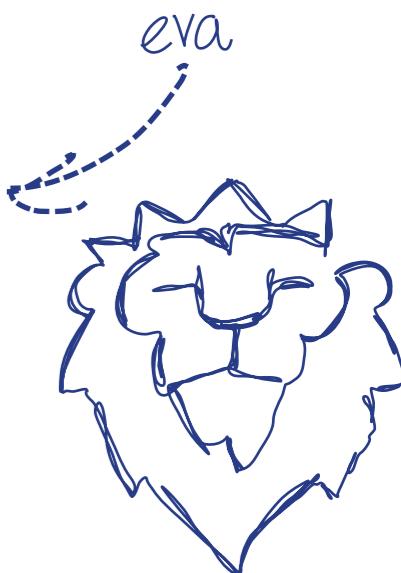
#prvnidama

Eva Pavlová je sice druhou ženou Petra Pavla, ale je českou první dámou. Narozena o 3 roky později než její manžel (1964) je matkou stejnojmenné dcery. S Pavlem se seznámila na posádkové ubytovně v Prostějově ještě v minulém století, svatba však proběhla až roku 2004. Z armády odešla před 8 lety a pracovala jako asistentka v mediačním centru Manofi.

VRAŤME ČESKU ŘÁD A KLÍD.

“PRAVDA A MÍR VŽDY VÍTEŽÍ!”

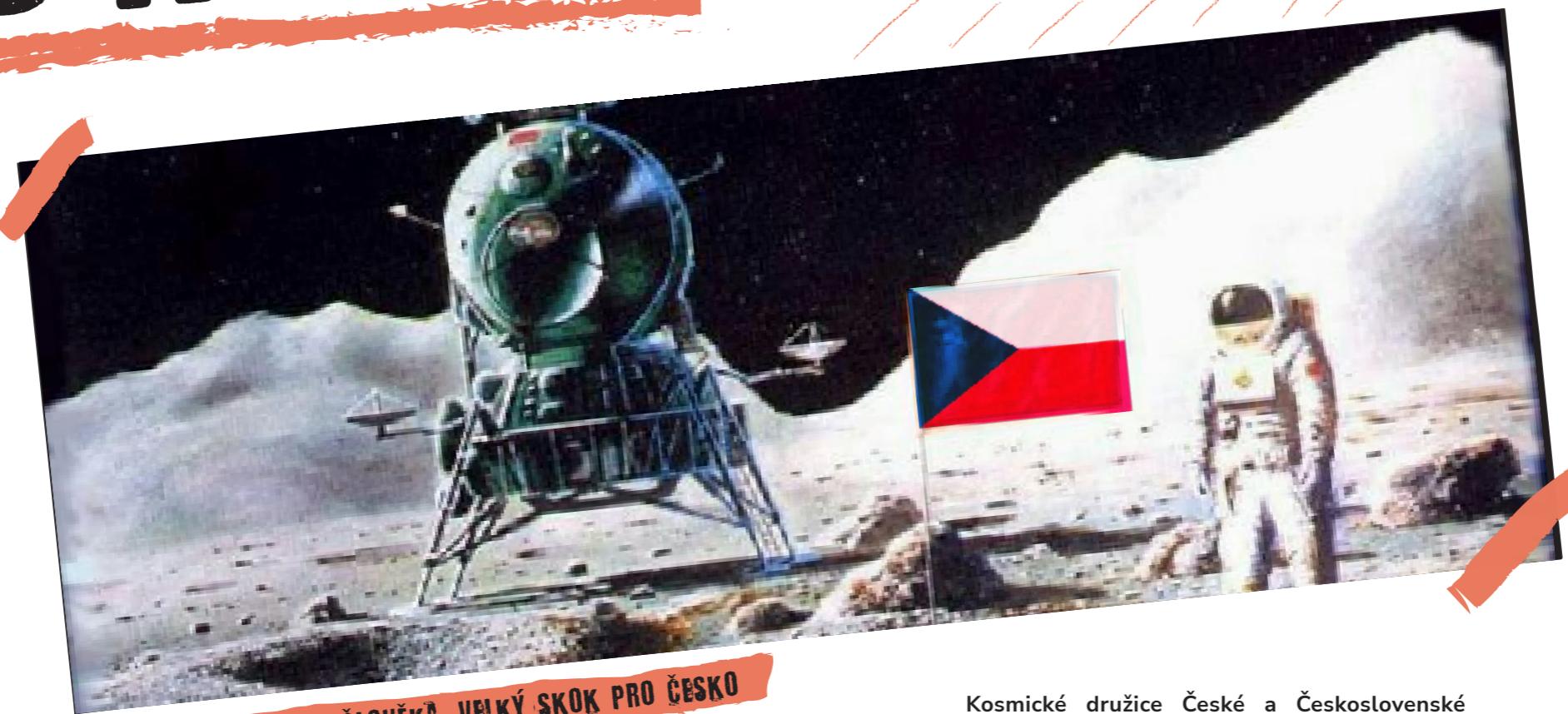

KOSMOS

Česká republika, potažmo Československo nemá a nikdy nemělo vesmírný program jako například USA nebo Rusko. I přesto se ČR statně snaží o dosahování úspěchů i na tomto poli. Náš stát v historii měl 3 astronauty z toho 1 byl ve vesmíru. Dokonce máme i vlastní družici na oběžné dráze planety Země.

Kosmický program v Československu

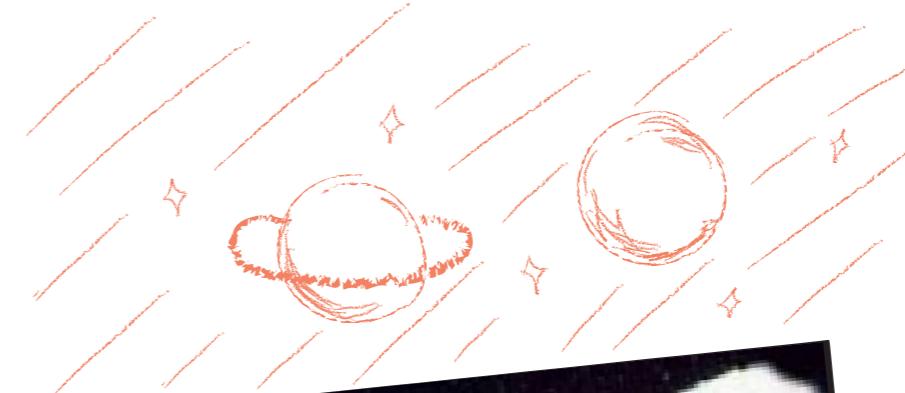
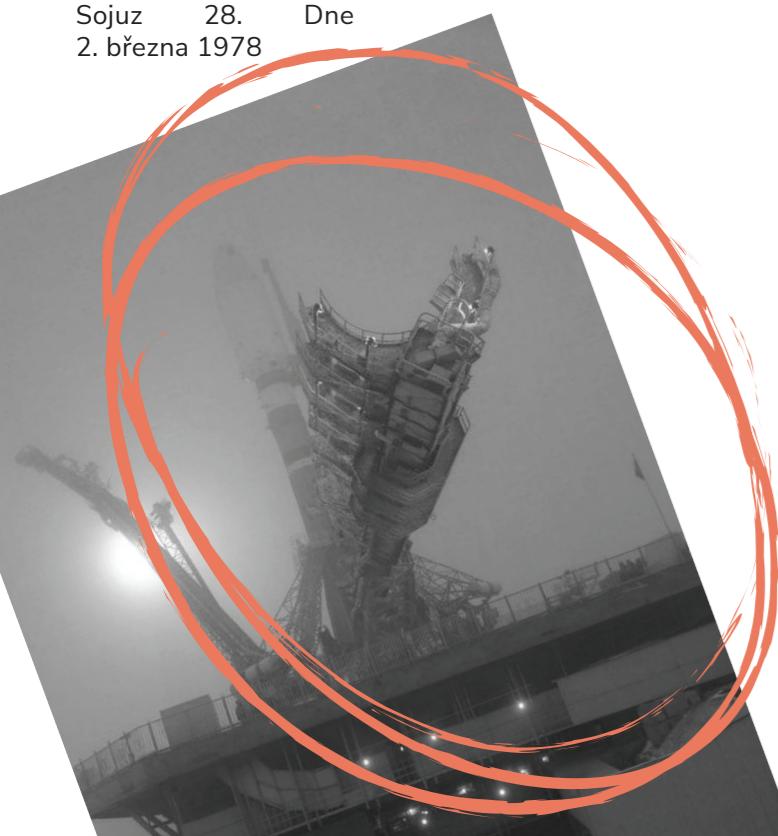
Na konci 80. let minulého století Sovětský svaz nabídl zemím, které s ním spolupracovaly v rámci programu Interkosmos, že se mohou zapojit do kosmických letů s lidskou posádkou. Čs. vláda v roce 1976 začala vybírat mezi vojenskými piloty koho do programu zapojí. Vybráni nakonec byli Vladimír Remek a Oldřich Pelčák. Na konci výcviku byli kosmonauti rozděleni do smíšených posádek se sovětskými astronauty. Nakonec se z Oldřicha Pelčáka stal náhradník. Vladimír Remek se stal členem hlavní posádky rakety Sojuz 28. Dne 2. března 1978

MALÝ KROK PRO ČLOVĚKA, VELKÝ SKOK PRO ČESKO

z kosmodromu Bajkonur nacházejícím se na území dnešního Kazachstánu se historicky první Čech vydal na svou cestu do vesmíru, kde nakonec strávil 6 dní a 22 hodin. Během pobytu na vesmírné stanici Salut 6 byly naplánované experimenty od Československé akademie věd. První experiment zkoumal růst řas ve vesmíru. Druhý experiment zkoumal, jestli nemá stav bez těže vliv na zásobování tkání kyslíkem. Pomocí dotazníku také zkoumali psychický stav astronautů během celého letu a pobytu ve vesmíru. Dne 10. března 1978 se Vladimír Remek a zbytek sovětské posádky ve zdraví vrátil zpět na zem. Vladimír Remek byl první člověk ve vesmíru, který byl z jiného státu než ze Sovětského svazu nebo USA.

SOJUZ 2.1

Přístroj FIPEX je umístěn na družici v rámci mezinárodního programu německé Technologické Univerzity v Drážďanech.

O dva roky později, v roce 2019, byla vynesena raketou Sojuz 2.1b družice s názvem Lucky-7. Tato družice byla ve tvaru krychle o hráni něco lehce přes 100 cm. Tato družice byla první česká, která vyfotila barevný obrázek. Družici začali stavět studenti ČVUT v Praze s rozpočtem pouhých 30 000 Kč. Na Lucky-7 je zajímavé, že je sestavena pouze z komerčně dostupné elektroniky. Po osvědčení družice VZLUsat-1 byla vyrobena a v roce 2022 vyslána do vesmíru družice VZLUsat-2, která testovala novou generaci předchozích přístrojů a také měla nějaké nové, jako například detektor gama záblesků, 2 kamery, Space X-ray detector atp. Byla vynesena raketou Falcon-9 z programu SpaceX. V roce 2022 byla také do vesmíru vyslána družice Planetum-1, která má jediný cíl, a to zvýšit zájem o kosmonautiku.

Astronaut moderní České republiky

Mezinárodní evropská organizace ESA sestavila nový tým astronautů pro chystaný program. Mezi astronauty se podařilo dostat českému stíhacímu pilotovi Aleši Svobodovi. Byl vybrán z bezmála 22 600 lidí, kteří se do výběru zapojili. V blízké době by měl zahájit 12měsíční astronautský kurz v Evropském astronautickém centru v Kolíně nad Rýnem, které se nachází v Německu. Jelikož je náhradník v týmu, jeho šance na let do vesmíru jsou velmi malé, ale stále nějaké jsou. Můžeme mu jen držet palce, aby se Česká republika dočkala i druhého Čecha ve vesmíru.

PREZIDENTI ČR

Dramatik, esejista, politik a státník

První prezident České republiky

Datum narození: 5. října 1936

Úmrť: 18. prosince 2011

Prezidentem: **1989-2003**

Úspěchy prezidenta nového státu:

- V období Sametové revoluce pomohl vyvést Československo z Varšavské smlouvy a stal se tak ikonou demokracie.
- Výrazně přispěl ke vstupu nástupnické České republiky do Severoatlantické aliance (NATO) v roce 1999.
- Prosazoval také přijetí země do Evropské unie, ke kterému došlo v roce 2004, po jeho odchodu z funkce prezidenta.

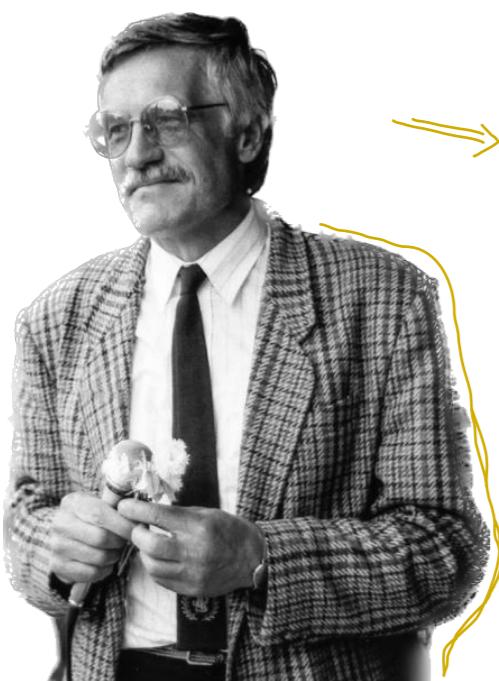
Prezidentské kontroverze:

- Podpořil bombardování Jugoslávie, takzvané „humanitární bombardování“
- Spekulace o řadě milenek
- Rozsáhlá amnestie z roku 1990 – došlo k propuštění 23 000 vězňů z celkového počtu 31 000. Jednalo se o osoby odsouzené na maximálně 3 roky
- Havlova minulost ve vězení

VÁCLAV HAVEL

VÁCLAV KLAUS

Ekonom, politik a spoluzakladatel ODS
Druhý prezident České republiky

Datum narození: 19. června 1941

Prezidentem: **2003-2013**

Zvolen poslanci a senátoři

- První období: 142 hlasů z 281
- Druhé období: 141 hlasů z 281

Prezidentské kontroverze:

- „Chilský incident“ – Prezident Klaus si zde vzal a vložil do kapsyprotokolární pero vyrobené z modrého polodrahokamulapis lazuli.
- Střelný útok – V září 2012 došlo v Chrastavě k útoku na Václava Klause neškodnou airsoftovou zbraní. Střelec chtěl upozornit na špatný stav české politiky.
- Amnestie z ledna 2013 – celkově bylo amnestii prominuto více než 111 tisíc trestů.

Politik, ekonom, prognostik

Třetí prezident České republiky

Datum narození: 28. září 1944

Prezidentem: **2013-2023**

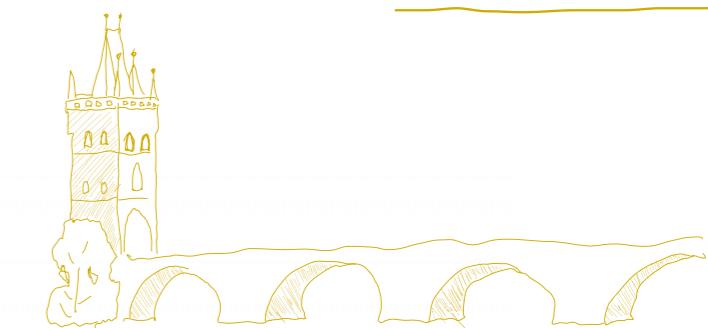
První prezident zvolený přímo občany ČR

- První období: 54,8 % hlasů (proti Karlu Schwarzenbergovi)
- Druhé období: 51,36 % hlasů (proti Jiřímu Drahošovi)

Prezidentské kontroverze:

- Nereprezentativní vystupování na některých oficiálních akcích
- Kladné vztahy s Čínou a Ruskem (po vypuknutí války na Ukrajině změnil)
- Kontroverzní a sprosté výroky k vládě – negativní reakce veřejnosti

MILOŠ ZEMAN

PETR PAVEL

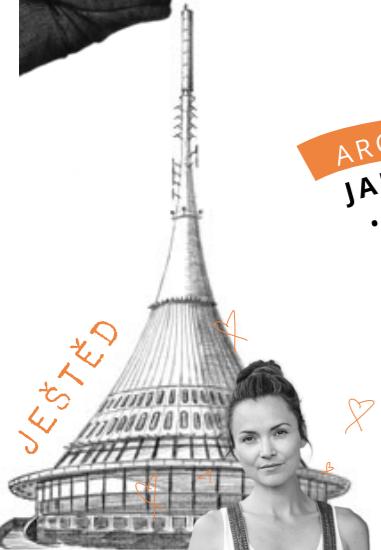
Politik a armádní generál
Čtvrtý prezident České republiky

Datum narození: 1. listopadu 1961

Prezidentem: **2023-NYNÍ**

Volby byly výrazně sledovány médií

- Zvítězil s 58,32 % hlasů proti Andreji Babišovi

ARCHITEKTURA:

JAN KAPLICKÝ (1937-2009)

- architekt/designér -> získal prestižní Stirlingovu cenu

KAREL HUBÁČEK (1924-2011)

- architekt -> Perretova cena (1969), Pocta České komory architektů (2016)

EVA JIŘÍČNÁ (1939)

- architektka/učitelka -> ocenění: královský průmyslový designér

(1991), komandér Řádu britského impéria (1994),

Jane Drew Prize (2013)

VIDEOHRY:
Daniel Vávra (1975)
• videoherní vývojář -> nejznámější tituly: Mafia: The City of Lost Heaven a Kingdom Come: Deliverance

BOHATSTVÍ:
Renáta Kellnerová (1967)
• podnikatelka -> nejbohatší Česka, majetek o hodnotě: 382,9 mld. Kč
Karel Komárek (1969)
• podnikatel -> 2. nejbohatší Čech, majetek o hodnotě: 190,2 mld. Kč
Radovan Vítěk (1971)
• realitní magnát -> 3. nejbohatší Čech, majetek o hodnotě: 144 mld. Kč

PREZIDENTSKÉ

VOLBY

Začátek letošního roku se odehrál v duchu prezidentských voleb. Volila se v pořadí 4. česká hlava státu. Zároveň se jednalo o 3. přímou volbu prezidenta České republiky v její historii. U této příležitosti se naše škola zapojila do projektu Studentské volby. Tento projekt umožňuje středoškolákům vyzkoušet si volby „nanečisto“. Studentské prezidentské volby se konaly ve dvou kolech, stejně jako volby skutečné. První kolo Studentských voleb proběhlo 12. a 13. prosince 2022, druhé kolo pak 19. ledna 2023.

Pojďme si nyní porovnat, jak volby dopadly očima všech studentů SŠ České republiky a očima studentů SPŠSE a VOŠ v Liberci s tím, jak nakonec volby dopadly doopravdy.

Studentské volby

1. KOLO

Do prvního kola Studentských voleb se zapojilo celkem 504 středních škol a bylo odevzdáno celkem 76 136 platných hlasovacích lístků.

V republice Studentské volby dopadly takto:

Podle studentů by se druhé kolo ani nekonalo. Na Hrad by se dostala Danuše Nerudová (41 198 hlasů = 54,11 %) a Petr Pavel (19 532 hlasů = 25,65 %) by byl na druhém místě.

Naše škola

Na naší škole by do druhého kola postoupil Petr Pavel (41 %) a Danuše Nerudová (31 %).

2. KOLO

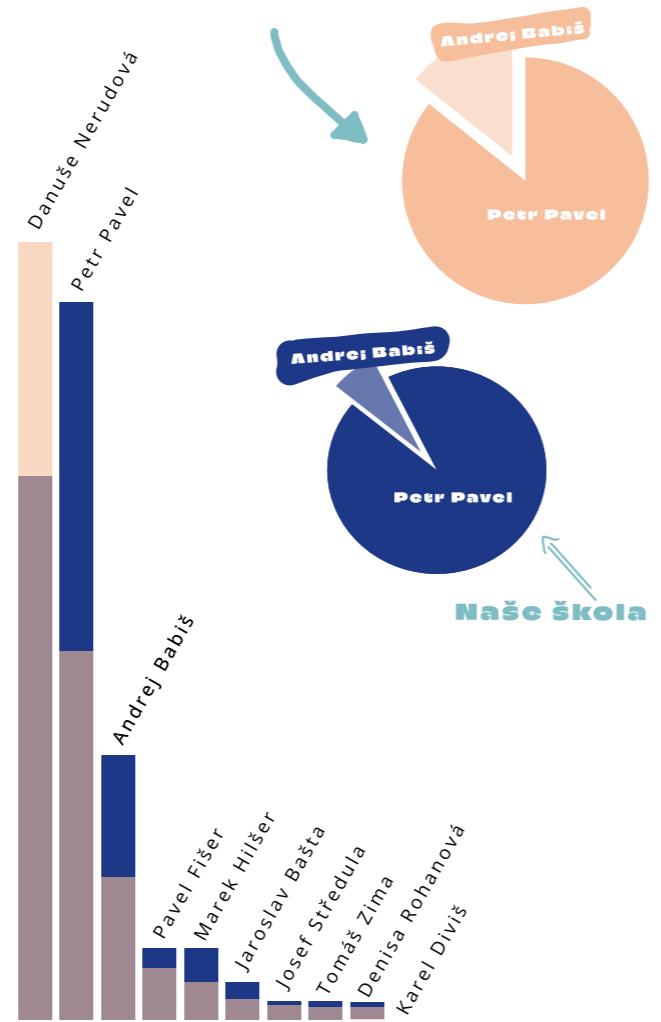
Do druhého kola Studentských voleb se zapojilo celkem 350 škol a bylo odevzdáno celkem 52 930 platných hlasovacích lístků, což je méně než v prvním kole.

V republice Studentské volby dopadly takto:

Vyhral by Petr Pavel (45 371 hlasů = 85,72 %).

Naše škola

Na naší škole volby dopadly takto: Vyhral Petr Pavel (319 hlasů = 93 %). Ze 777 studentů přišlo volit 462, což znamená, že byla 60% účast. Zajímavostí je, že 119 voličů, což je 26 %, vhodilo neplatný lístek.

Republikové volby

1. KOLO

První kolo skutečných normálních voleb se konalo 13. a 14. ledna 2023. Od Studentských voleb se nám trochu pozměnil výběr kandidátů. Přibyl Karel Diviš a odstoupil Josef Středula a Denisa Rohanová byla zamítnuta Ústavním soudem. Účast byla 68,24 %. Celkově první kolo dopadlo v republice takto:

Do druhého kola postoupil Petr Pavel (1 975 056 hlasů = 35,40 %) a Andrej Babiš (1 952 213 hlasů = 34,99 %). Boj to byl do poslední minuty sčítání. I přes mnohé odhady se Danuše Nerudová do druhého kola nedostala. Získala i podstatně méně hlasů (77 080 hlasů = 13,92 %), než bylo očekáváno.

1. LEDNA
1993

Není podstatné kdo, nebo co jsem. Domysli si. Vymysli si sám svoji schránku pro vypravěče. Můžu být mysl naší země, mysl člověka nebo pouze mysl bez obalu. Narodila jsem se 1. ledna 1993. Jde o totožné datum, kdy došlo k rozdelení Československa.

Prý se v té době odehrávala velká změna ve společnosti. Světem se mísily různé názory a v hlavách byl zmatek. Nikdo nedokázal ani si netroufal říct, že tohle bylo správné rozhodnutí. Já jsem tu byla tehdy nová. Proto se necítím oprávněna mluvit o přesných pocitech lidí, kteří prožívali tuto minulost.

Ovšem tohle bude má zpověď. Zpověď od zaujaté myslí, která prožila 30 let v roli pozorovatelky.

12.3.
1999

Za dobu mého vnímání se toho hodně změnilo a ještě více věcí se stihlo prožít. Prvně si vzpomínám na to, jak byl zvolen první český prezident. Stal se jím Václav Havel a spolu s ním slušnost, férorost, víra v pravdu a lásku. Bylo krásné pozorovat pocity, které se zračily v očích našeho lidu. Viděla jsem v nich vděčnost, naději a pokoru k nové budoucnosti.

Pokud bych měla zůstat u politiky a fungování naší země, je tu několik dalších významných, neopomenutelných bodů, co vám potřebuji sdělit.

Jako samostatná Česká republika jsme malou zemí ve velkém světě, proto bylo a stále je potřebné, nestranit se okolí, ale spojovat se. V roce 1999 jsme se přiklonili k západu a vstoupili do Severoatlantické aliance. Od té doby naši vojáci pomáhali v konfliktech v Kosovu, Afghánistánu, Iránu.

Několika takových misí se dokonce účastnil náš nynější prezident Petr Pavel. S NATO také souvisí rok 2002, kdy se v Praze konal jeho summit. Při té příležitosti se zde setkalo několik hlav členských států. Šlo tak o jednu z největších světových událostí, které mohlo Česko hostit. Zaujala mě opatření, která s sebou taková akce přinesla. S ochranou vzdušného prostoru pomáhaly americké stíhačky a v ulicích hlídalo 12 tisíc policistů. O dva roky později jsme vstoupili do Evropské unie. Smlouvou podepsal náš nový prezident a bývalý premiér Václav Klaus. Jaké to mělo přínosy? Největší pozitiva, která jsem zaznamenala, je svoboda cestování, práce, studia a také mír. Pojí se s tím Schengenská spolupráce, v již rámci byly v roce 2007 otevřeny naše vnitřní hranice. Snad vám to nevadí, ale vrátím se ještě k Václavu Klausovi.

7.3.
2003

Našla jsem vzpomínky, které také stojí za zmínku. Například odmítl podpořit registrované partnerství, to však bylo nakonec schváleno v roce 2006, kdy byl Klaus přehlasovaný parlamentem. Ovšem zaslechl jsem, že důvodem toho schválení byla jistá přetvářka. Prý někteří politici chtěli podpořit pocit rovnoprávnosti ve společnosti. To je možná důvod, proč registrované partnerství má tak daleko k manželství. Klaus také vyhlásil amnestii, díky které bylo osvobozeno 6,5 tisíce vězňů a obviněných. Ohlásil ji před 20 lety při svém posledním novoročním proslovu ažlo o překvapení v přímém přenosu. Nikdo takové rozhodnutí nečekal. Dokonce na něj byla následně podávána ústavní žaloba za velezradu. Přesto k projednání nikdy nedošlo, protože mu právě končil prezidentský mandát. Následně se novou hlavou České republiky stal Miloš Zeman. Psal se rok 2013 a konala se premiéra v přímé volbě, a tak náš tehdejší prezident byl první zvolený lidem.

1.5.2004

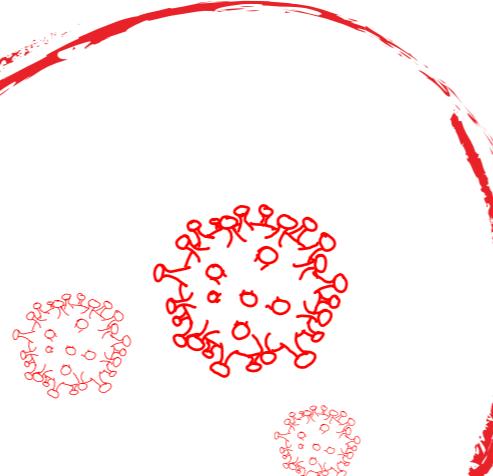
Na Hradě seděl deset let a naší společnost dokázal spíše rozdělit než spojit. Tentokrát jsem v očích lidí neviděla hrdost, spatřila jsem stud a výsměch. Díky rostoucímu mediálnímu vlivu se navejnost dostalo také daleko více kontroverzních kauz (a s pomocí komerce se tady začala odehrávat komedie). Třeba v roce 2017 byl ovobozen odsouzený nájemný vrah Jiří Kajínek, který nově rozjízdí kariéru celebrity. Už jste viděli jeho reklamu na matrace?

Pak tu je například stále trvající příběh jménem Andrej Babiš. Bývalý premiér a předseda hnutí ANO 2011. Byl premiérem zrovna v období, kdy ve světě vypukla pandemie. Je to jako kdyby to bylo včera.

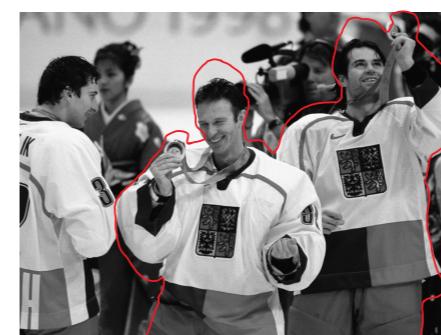
V roce 2020 se zničehonic celý svět zastavil. Lidi byli zavření doma, pekli chleby, šili roušky, dobrovolnici. Ovšem ten klid se začal brzy měnit v pocit strachu, bezmoci. Přicházelo se o zaměstnání a další životní jistoty. Jednalo se skoro o dva roky, kdy se rušily veškeré akce, zavíraly se školy a z obličeje byly vidět pouze oči.

Pro mě to bylo nekonečné období, které paradoxně splynulo do krátkého úseku. A jak už jsem zmínila, tehdy mělo ve vládě největší slovo hnutí ANO. Nechci podceňovat vážnost a náročnost vytváření krizového plánu. Přesto jsem se nestačila divit, co se děje. Například byl skoro každý týden představován nový ministr zdravotnictví. Od té doby jsem si myslela, že už mě nic v politice neprekvapí, přesto tomu tak nebylo.

Letos v roce 2023 se opět konaly prezidentské volby. Moje prvotní překvapení se změnilo v reálnou obavu z možnosti, že novým prezidentem bude Andrej Babiš. Někdo, kdo byl trestně stíhaný, někdo, kdo veřejně lže a popírá fakta, přestože jeho prohlášení jsou prokazatelně vyvrácena. Ten někdo mohl být zvolen. Teď už však výsledek voleb známe. V očích lidí opět vidím vděčnost, naději a pokoru k nové budoucnosti, tak jako před 30 lety. Prezidentem se stal bývalý armádní generál Petr Pavel.

Abych ale trochu odlehčila téma. Jako pozorovatelka jsem byla u několika okamžiků, při kterých jsem zjistila, jak hrdý národ jsme. Za 30 let naší novodobé historie čeští olympionici dokázali získat 100 medailí. Například v roce 1996 byl zlatý Jan Železný, jehož hod oštěpem se stal nejdelším na světě.

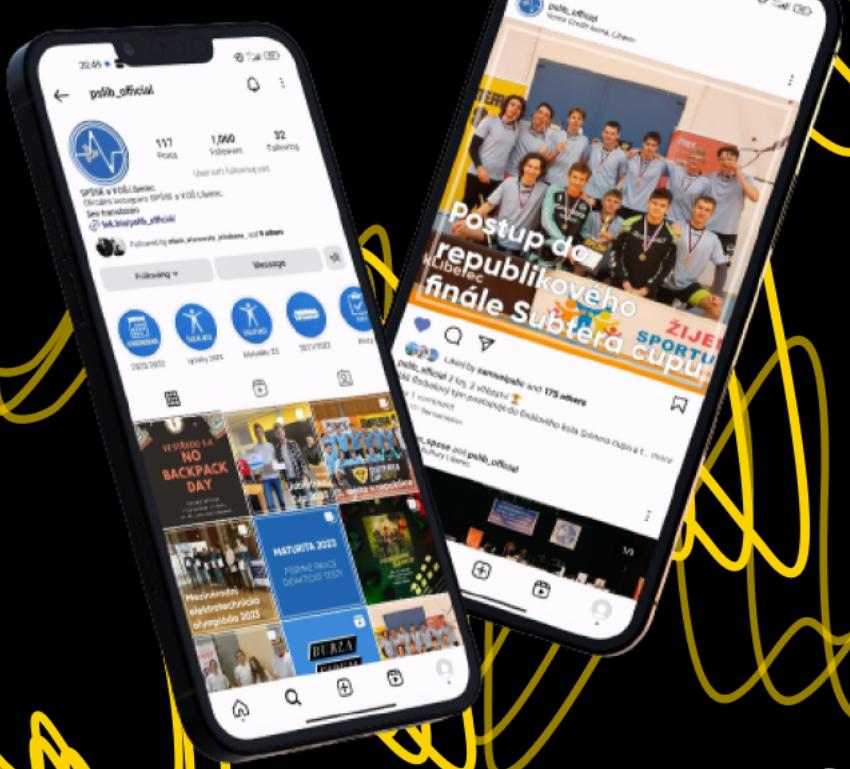
A pokud bych měla zůstat v oštěpařském sektoru, musím zmínit i Barboru Špotákovou, která se o pár let později také stala držitelkou světového rekordu. V roce 1998 se olympijské hry konaly v Naganu. Tehdy národní hokejový tým přivezl do Čech zlaté medaile. Byly to okamžiky velkých oslav. To bylo poprvé, kdy jsem poznala, jak silně sport dokáže lidí spojovat. Tehdy byli všichni za jedno, veškerá politika světa šla stranou. Za ty roky můžeme být na naše sportovce opravdu pyšní, protože reprezentaci zvládají opravdu skvěle. Všechny tyto události jsme mohli sledovat a stále sledujeme díky České televizi a Českému rozhlasu, které navázaly svoji činnost na éru z dob Československa. Roku 1994 vznikla první soukromá televize. Stala se jí TV NOVA, která mimojiné v roce 2005 odvysílala první díl nekonečného seriálu, Ordinace v růžové zahradě.

A přesně tyto okamžiky mi utkvěly v hlavě. Už 30 let jsem pozorovatelkou událostí, díky kterým se utváří naše historie, budoucnost a především současná společnost.

9.3.
2023

@prumkaTV

@pslib_official

JŽ NÁS
SLEDUJES
NA SOCIALÍCIAH?